

796.5(477)
Б41

О. О. Бейдик
О. І. Топалова

АДАПТИВНИЙ ТУРИЗМ

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ, ЛІДЕРИ ДУХУ І ВОЛІ

Навчальний
посібник

**О. О. Бейдик
О. І. Топалова**

**АДАПТИВНИЙ ТУРИЗМ:
ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ,
ЛІДЕРИ ДУХУ І ВОЛІ**

Навчальний посібник

Стереотипне видання

ОЛДІПІУС
2020

УДК 911.3:338.48-056.26(477)

ББК 81.2Укр-67-923

Б 35

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 2 від 27.02.2017 р.) та Вченою радою природничо-географічного факультету Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 5 від 12.01.2017 р.)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Круль В. П., доктор географічних наук, професор,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича;
Поливач К. А., кандидат географічних наук,
Інститут географії НАН України;
Кіпченко В. К., кандидат географічних наук, доцент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Бейдик О. О., Топалова О. І.

Б 35 Адаптивний туризм: передумови та перспективи розвитку, лідери Духу і Волі : навч. посіб. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 402

с. ISBN 978-966-289-131-7

У посібнику розкриті теоретико-методологічні засади дослідження адаптивного туризму, його становлення, розвиток та поняттєво-термінологічний апарат. Адаптивний туризм розглядається як складова національного туризму, його самостійний вид, що виступає чинником реабілітації відносно здорових людей похилого віку та осіб з інвалідністю. Запропоновано нові схеми класифікації адаптивного туризму та виділені три основні групи туристів з особливими потребами. Розроблено структурно-логічну модель адаптивного туризму, яка розкриває особливості його геопросторової організації, функціональної та територіальної структури. Проаналізовано групи чинників (природно-географічні, соціально-демографічні, суспільно-історичні, політико-інституційні та інфраструктурні) та виявлено їх вплив на формування і розвиток адаптивного туризму в регіонах України. Виявлені особливості перспективної цільової аудиторії адаптивного туризму. На основі SWOT-аналізу розроблені стратегічні пріоритети розвитку адаптивного туризму в Україні: створення доступних туристсько-екскурсійних маршрутів, туристсько-реабілітаційних центрів у просторовому каркасі перспективної координативної системи. Проаналізовано, поглиблено та уточнено 130 біографій видатних людей з ознаками інвалідності. В більшості випадків кожний з наведених прикладів розглядається не тільки як свідчення вражаючих успіхів неповносправних людей в царині науки, релігії, мистецтва, трудової діяльності, спорту, військової справи, політики, але і як прояв високих моральних і фізичних якостей лідерів Духу і Волі.

Для волонтерів, соціальних робітників, організаторів туризму, викладачів, студентів.

УДК 911.3:338.48-056.26(477)

ББК 81.2Укр-67-923

ISBN 978-966-289-131-7

На 1-й сторінці обкладинки (зліва-направо): група львів'ян із вадами зору на г. Говерла (2012 р.); О. І. Топалова під час проходження інклюзивного походу (кварцитові скелі поблизу с. Радіонівка, Бердянський р-н, Запорізька обл., 2014 р.); степовий ландшафт долини р. Берда (Запорізька обл.); на 4-й сторінці обкладинки: степовий ландшафт долини р. Берда (Запорізька обл.).

© О. О. Бейдик, О. І. Топалова, 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ АДАПТИВНОГО ТУРИЗМУ	11
1.1. Світова та європейська законодавчо-правова база адаптивного туризму.....	11
1.2. Поняттєво-термінологічний апарат адаптивного туризму.....	17
1.3. Класифікація видів адаптивного туризму.....	27
1.4. Методологія та методика досліджень адаптивного туризму.....	36
1.5. Структурно-логічна модель адаптивного туризму.....	44
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	51
<i>Запитання та завдання для самоперевірки</i>	52
<i>Рекомендована література</i>	53
РОЗДІЛ 2. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ АДАПТИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	58
2.1. Соціально-демографічні чинники.....	58
2.2. Природно-географічні чинники адаптивного туризму.....	68
2.3. Культурно-історичні та етноландшафтні чинники.....	82
2.4. Політико-інституційні та інфраструктурні чинники.....	89
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	107
<i>Запитання та завдання для самоперевірки</i>	108
<i>Рекомендована література</i>	109
РОЗДІЛ 3. ПРОСТОРОВО-ЧАСОВИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	113
3.1. Просторовий аналіз розвитку адаптивного туризму.....	113
3.2. Динаміка розвитку адаптивного туризму.....	121
3.3. SWOT- аналіз адаптивного туризму в Україні.....	126
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	132
<i>Запитання та завдання для самоперевірки</i>	133
<i>Рекомендована література</i>	133

РОЗДІЛ 4. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	136
4.1. Просторовий каркас перспективної координаційної системи адаптивного туризму.....	136
4.2. Перспективні туристсько-реабілітаційні центри.....	140
4.3. Специфіка організації доступних туристських маршрутів для осіб з інвалідністю.....	145
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 4	155
<i>Запитання та завдання для самоперевірки</i>	155
<i>Рекомендована література</i>	156
 РОЗДІЛ 5. ЛІДЕРИ ДУХУ І ВОЛІ: ЛЮДИ, ЯКІ СТВОРИЛИ САМИХ СЕБЕ	158
5.1. Сліпі (сліпо-німі, сліп о-глухо-німі).....	159
5.2. Глухі та глухо-німі.....	208
5.3. Особи з вадами опорно-рухового апарату.....	219
5.4. Особи з генетичним розладом.....	313
5.5. Особи з ДЦП.....	336
ЛІДЕРИ ДУХУ І ВОЛІ. ПЕРСОНАЛІЇ	342
<i>Запитання та завдання для самоперевірки</i>	344
 ВИСНОВКИ	345
ДОДАТКИ	349